

Taina Vainio

Pitkälahden yksikön perusopetuksen lakkauttamisen valmistelu

Kuopion kaupunginvaltuusto teki päätöksen 16.2.2026 § 4 perusopetuksen palveluverkoston muutoksista vuoteen 2035. Päätöksessä todetaan, että perusopetus lakkautetaan Pitkälahden kiinteistössä. Palveluverkkosuunnitelma ja valtuuston 20.5.2024 § 24 linjaukset palveluverkon tarkastelusta ohjaavat palveluverkkoa koskevien päätösten valmistelua.

Perusopetus on ryhtynyt valmistelemaan perusopetuksen lakkauttamista Pitkälahden yksikössä niin, että kaupunginvaltuustolle tullaan esittämään toiminnan lakkauttamista 1.8.2027 alkaen. Kuopion kaupungin hallintosäännön mukaan kaupunginvaltuusto päättää perusopetuksen yksiköiden lakkauttamisesta.

Kuopion kaupunki järjestää alueen perusopetuspalvelut perusopetuslain ja muiden perusopetusta säätelevien säädösten, opetussuunnitelman sekä sen paikallisten tarkennusten mukaisesti. Asian valmistelussa huomioidaan lisäksi valtuuston 20.5.2024 § 24 päätöksen perusopetuksen verkostoa koskevat linjaukset:

- Keskitetään maaseudun palvelut suurimpiin taajamiin sekä elinvoimaisimpiin kyläkeskuksiin ja vahvistetaan maaseutualueiden keskustaaajamien ja kehittyvien kyläkeskusten elinvoimaa sekä opetuksen laatua.
 - Valtuuston päätettäväksi valmistellaan kaupunkitasoinen perusopetuksen palveluverkkoselvitys. Tässä yhteydessä arvioidaan myös aiemmin päätetty kesken kaupunkialueen yläkouluselvitys.
 - Tiivistetään yhteistä verkostosuunnittelua naapurikuntien kanssa
 - Mikäli koulujen oppilasmäärät alittavat valtuuston asettamat raja-arvot, käynnistetään jatkossa säännönmukaisesti lakkauttamisprosessi:
 - 1–6 koulujen tulee olla vähintään yksisarjaisia kaupunkialueella (yksi sarja tarkoittaa 23 oppilasta/vuositaso)
 - 1–6 koulujen tulee olla vähintään 3-opettajaisia muualla
 - Luokkien 7–9 osalta opetus toteutetaan vähintään 2-sarjaisissa kouluissa
- kuitenkin huomioiden verkoston saavutettavuus ja kohtuulliset koulumatkat (yksi sarja tarkoittaa 23 oppilasta/vuositaso), kuitenkin huomioiden verkoston saavutettavuus ja kohtuulliset koulumatkat.

Pitkälahden yksikkö on kaupunkialueella oleva yksikkö, jossa on kaksi opetusryhmää vuosiluokilla 1 ja 2. Valtuuston linjauksen mukaan vuosiluokkien 1–6 koulujen tulee olla kaupunkialueella vähintään yksisarjaisia.

Pitkälahden yksikön toimintaa selvitettiin Kuopion kaupungin perusopetuksen palveluverkkosuunnitelmassa vuoteen 2035. Suunnitelmassa todettiin, että Pyörön alaisuudessa on jo pitkään toiminut Pitkälahden yksikkö, jossa oppilasmäärä on ollut noin 60 lasta viime vuosina. Pitkälahden yksikössä toimi ainoastaan kaksi alkuopetuksen ryhmää. Suunnitelmassa esitettiin, että perusopetus luopuu Pitkälahden yksiköstä, ja koulu suunnitellaan ja peruskorjataan varhaiskasvatuksen käyttöön. Pitkälahden oppilaat siirtyvät luokkina Pyörön kouluun.

1.8.2026 alkaen Pitkälahden yksikössä on tämänhetkisen tiedon mukaan yhteensä 47 oppilasta. Pitkälahdessa on kaksi luokanopettajaa ja koulunkäynninohjaaja. Pyörön koulun erityisopettaja käy Pitkälahden yksikössä kahtena päivänä viikossa. Oppilaat siirtyvät 3. vuosiluokalle Pyörön kouluun.

1.8.2027 alkaen 1.-luokkalaiset otettaisiin suoraan Pyörön kouluun ja 2.-luokkalaiset siirtyisivät luokkana opettajansa kanssa Pyöröön. Myös koulunkäynninohjaaja siirtyisi Pyöröön. Oppilaille järjestetään lukuvuoden 2026–2027 aikana tutustumiskäyntejä Pyörön kouluun.

Pyörön kouluun siirtyminen on saavutettavuuden kannalta järkevä ratkaisu, mutta edellyttää alueen oppilaaksiottorajojen tarkistamista. Oppilaaksiottoalueet tarkistetaan syksyllä 2026 niin, että lukuvuoden 2027–2028 oppilaaksiotto tapahtuu tarkistetun oppilaaksiottoalueen mukaisesti. Pitkälahden yksikön lakkauttaminen lisää oppilaiden koulumatkan pituutta enintään 1,3 km. Liikkuminen Pyörön koululle on turvallista.

Pitkälahden yksikön lakkauttaminen mahdollistaa opetuksen keskittämisen suurempaan yksikköön, jossa on pienempää yksikköä paremmat edellytykset toteuttaa opetussuunnitelman mukaiset tavoitteet ja tukimuodot, kuten oppimisen tuki ja opiskeluhoito. Pitkälahden yksikössä opetushenkilöstöllä on tällä hetkellä rajalliset mahdollisuudet yhteistyöhön, vertaistukeen ja osaamisen jakamiseen. Pyörön koulussa mahdollisuudet ovat laajemmat.

Lasten ryhmäytymisen ja sosiaalisten vuorovaikutustaitojen näkökulmasta tuttu ja sama ryhmä, tutut aikuiset ja tuttu kouluympäristö tukevat sujuvaa oppimisen jatkumoa 1. luokasta alkaen. Pitkälahden yksikön vuoksi oppilaille tulee uusi siirtymä 2. vuosiluokan jälkeen, eikä se ole kaikkien lasten näkökulmasta optimaalista. Monelle lapselle olisi luontevaa kiinnittyä yhteen kouluun heti 1. luokasta alkaen ja jatkaa koulunkäyntiä samassa koulussa koko alakoulun ajan.

Palveluverkkosuunnitelman valmistelussa tehtiin tavanomaista tarkempi päätöksen vaikutusten arviointi. Osana Pitkälahden yksikön lakkauttamista tehdään Kuopion kaupungin

ohjeen mukainen vaikutusten ennakoarviointi, jolla täydennetään tätä palveluverkkotyössä tehtyä vaikutusten arviointia.

Kuntalaisia kuultiin ja maaseudun vaikutusten arviointia tehtiin Kuopion kaupungin ja seudun palveluverkkosuunnitelmaan (696/2025) liittyen 6.5.2025 Riistaveden koululla, 7.5.2025 Maaninkajärven koululla ja 8.5.2025 Karttulan Kissakuusen koululla. Kuopion kaupungin palveluverkkosuunnitelmaan liittyvä vaikutusmahdollisuuksien varaaminen toteutettiin sähköisen lomakkeen avulla, joka oli avoinna 7.10.–2.11.2025.

Mielipiteissä nostettiin esille, että *Pitkälahden koulua ei saa lakkauttaa. Koulua pidettiin hyvänä pienenä yksikkönä, joka tarjoaa turvalliset puitteet pienille oppilaille. Toisaalta tuotiin esille, että Pitkälahden koulua ei saa lopettaa ennen kuin olemassa oleva Pyörön ala- ja yläkoulu on peruskorjattu. Pyörön koulun sijaintia ei pidetty oppilaiden kannalta hyvänä. Samalla tuotiin esille huoli siitä, mahtuvatko kaikki oppilaat Pyörön kouluun.*

Osana hallintolain mukaista vaikutusmahdollisuuksien varaamista tällä tiedotteella tarjotaan tietoa valmistelussa olevasta asiasta. Samalla alla olevan linkin kautta pääsee kyselyyn, jonka kautta voi lausua mielipiteensä toiminnan lakkauttamisesta. Lisäksi halutessaan mielipiteensä voi jättää kirjallisena Kuopion kaupungin kirjaamoon osoitteeseen kirjaamo@kuopio.fi.

Pitkälahden yksikön lakkauttamiseen liittyvä kysely on avoinna 20.5–3.6.2026.

Linkki kyselyyn: <https://www.kuopio.fi/kuopionkaupunki/talous/talouden-tasapainotus/palveluverkoston-tarkastelu/>